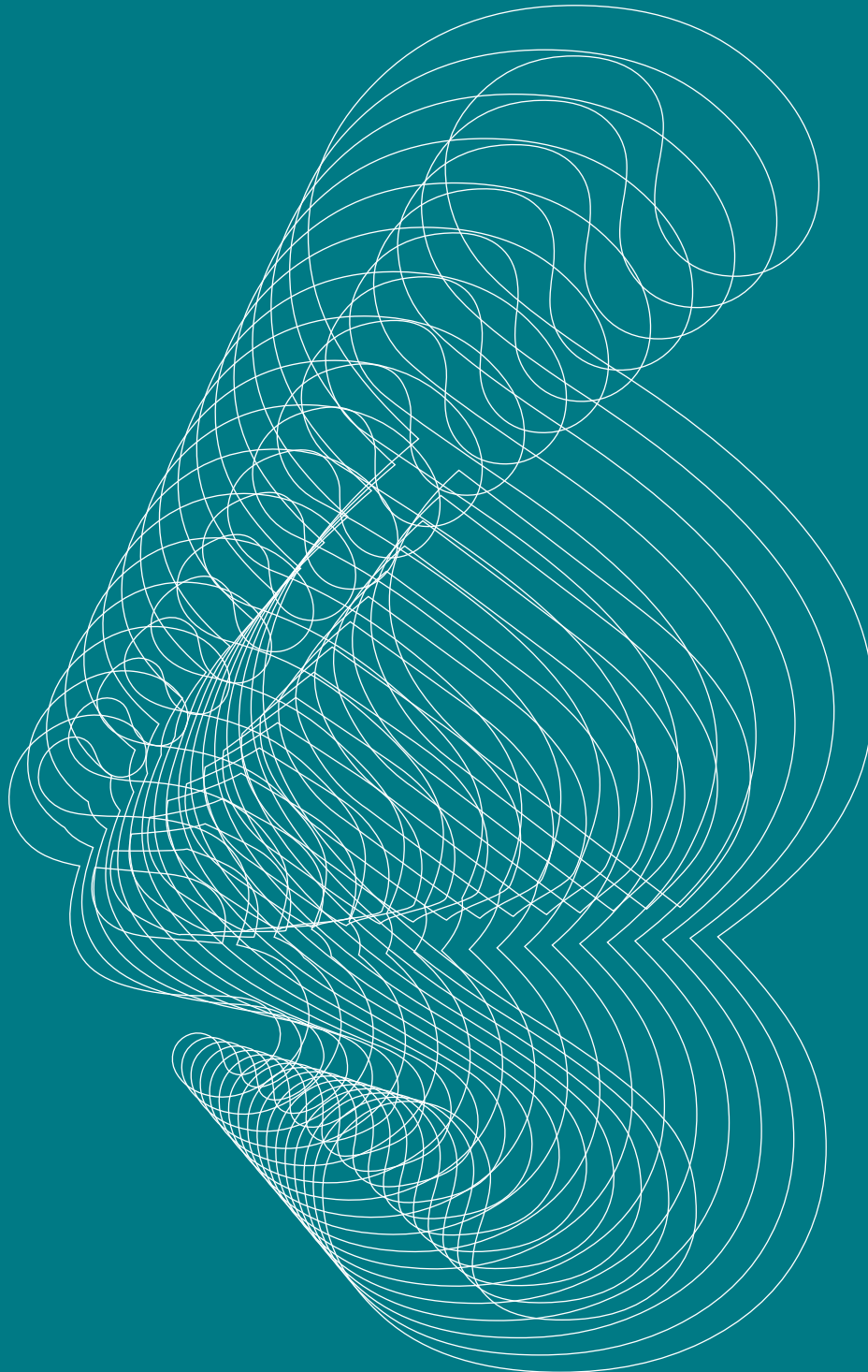

INNSTILLINGSRÅDET
FOR DOMMERE

Årsmelding 2023

Innhold

1. Innstillingsrådet som organ	3
2. Innstillingsrådets sammensetning og medlemmenes funksjonstid	4
3. Innstillingsrådets aktiviteter 2023	6
4. Noen sentrale trekk ved utnevnte dommeres bakgrunn	7
4.1 I de alminnelige domstolene	7
4.2 I jordskifterettene	8
5. Mangfold, ansettelsesstopp og andre forhold	9
6. Dommerutnevnelser 2023	10
6.1 Intervjuene	10
6.2 Søkermassen	11
Statistikk for de alminnelige domstolene	12
Statistikk for jordskiftedomstolene	13

Innstillingsrådet for dommere

1. Innstillingsrådet som organ

Innstillingsrådet er et eksternt og uavhengig organ som ikke kan instrueres. Virksomheten til rådet er nærmere regulert i domstoloven § 55 a-c. Rådets hovedoppgave er å innstille kandidater til dommerembeter. Sakene undergis en meget begrenset prøving i Justis- og beredskapsdepartementet før sakene legges frem for Regjeringen. Det er Kongen i statsråd som utnevner dommerne.

For at domstolene skal ivareta samfunnets krav og forventninger, er det en forutsetning at det utnevnes dyktige, innsiktsfulle og uavhengige dommere. Det er lagt opp til en bred dommerrekruttering, slik at dommerne som utnevnes har forutgående kunnskaper fra ulike områder av samfunns- og rettslivet. Utnevningssprosessen skal tilfredsstillende de vanlige krav til en grundig og effektiv utvelgelses- og utnevningssmåte.

Innstillingsrådet innstiller til faste dommer- og domstollederstillinger i alle tre rettsinstanser i de alminnelige domstoler, jordskifterettene, samt for Utmarksdomstolen for Finnmark. Innstillingsrådet innstiller videre til konstitusjoner over ett år. Konstitusjoner inntil ett år besluttet av Innstillingsrådet og Domstoladministrasjonen (DA), jf. domstoloven §§ 55 e-f. Innstillingsrådet behandler ikke innstilling til embete som høyesterettsjustitiarius. Utnevning av høyesterettsjustitiarius og konstitusjoner av høyesterettsdommere behandles av Justis- og beredskapsdepartementet.

Innstillingsrådet har beskrevet sitt arbeid og grunnlaget for de vurderinger som foretas i et praksisnotat. Notatet omhandler de formelle rammer for utnevning av dommere, hva som vektlegges ved vurderingen av søkerne, samt prosessen med intervjuer, referanseinnhenting og oversendelse til departementet. Innstillingsrådets praksisnotat er åpent tilgjengelig på Innstillingsrådets hjemmeside, www.domstol.no/innstillingsradet.

2. Innstillingsrådets sammensetning og medlemmenes funksjonstid

Innstillingsrådet består av ni medlemmer, jf. domstolloven § 55 a.

Medlemmer og varamedlemmer oppnevnes for fire år. Det er adgang til gjenoppnevning for én periode. Rådet har etablert nestlederfunksjon og velger selv nestleder.

Innstillingsrådet for dommere hadde i 2023 følgende sammensetning:

Navn	Tittel	Verv
Arnfinn Agnalt	Sorenskriver	Leder
Unni Sandbukt	Sorenskriver	Personlig varamedlem
Nina Opsahl	Avdelingsleder/tingrettsdommer	Nestleder
Jens Morten Nesseth	Sorenskriver	Personlig varamedlem
Thomas L. Bornø	Direktør	
Kristin Storvik	Seniorrådgiver	Personlig varamedlem
Gerd Ingunn Opdal	Regionsdirektør/pensjonist	
Loveleen Rihel Brenna	Daglig leder	Personlig varamedlem
Kjersti Lund	Lagdommer	
Sissel Elnan Finstad	Lagdommer	Personlig varamedlem
Magnhild Pape Meringen	Advokat	
Michal Wiik Johansen	Advokat	Personlig varamedlem
Terje Erik Bjelle	Pensjonist	
Frode Svartvatn	Seniorrådgiver	Personlig varamedlem
Guro Bryggen	Nestleder/jordskiftedommer	
Axel Bjørklid	Jordskifterettsleder	Personlig varamedlem
Lars Håvard Verkland	Grunnerverver	
Nina Gilberg	Grunnerverver	Personlig varamedlem

Direktøren i DA eller den han bemyndiger, har møterett i Innstillingsrådet. DA har i tillegg ansvaret for sekretariatsfunksjonen. Vanligvis møter avdelingsdirektør for Rettsavdelingen og medarbeidere fra administrasjonen. Arbeidsfordelingen mellom Innstillingsrådet og sekretariatet/DA, er nærmere fastlagt av Innstillingsrådet.

Fra venstre: Gerd Ingunn Opdal, Guro Bryggen, Michal Wiik Johansen (vara), Terje E. Bjelle, Unni Sandbukt (vara), Nina Opsahl (nestleder), Arnfinn Agnalt (leder), Magnhild Pape Meringen, Kjersti Lund, Thomas L. Bornø, Frode Svartvatn (vara). (Ikke tilstede: Lars Håvard Verkland).

3. Innstillingsrådets aktiviteter i 2023

Innstillingsrådet gjennomførte åtte heldagsmøter i 2023. Innstillinger, konstitusjoner og prinsipielle diskusjoner om Innstillingsrådets oppgaver utgjør normalt sakslisten på møtene. Intervjuer og rådsmøter vært gjennomført på video, unntatt rådets møter i juni og november, intervjuer til Norges Høyesterett og til embeter som domstolledere. Praksis med intervjuer på video er under stadig vurdering. Innstillingsrådet mener intervjuer på video gir et tilstrekkelig godt grunnlag for å vurdere kandidatene. Blant annet av hensyn til bærekraft og miljø har rådet fortsatt med intervjuer og møter på video.

Innstillingsrådet arbeider kontinuerlig med å utvikle og forbedre sitt arbeid, bl.a. gjennom rutineutvikling og kompetansetiltak. I 2023 har rådet bl.a. hatt følgende temaer til diskusjon av forbedringer/endringer:

- Vurdering av «Ti-års regelen» for dommere i de alminnelige domstolene, praksisnotatet pkt. 5.4, Tidligere yrkeserfaring.
- Intervjugal – spørsmål tilpasset jordskiftedommerstillinger.
- Arbeidsgiverprofilering
 - Lagmann Rolf Strøm, Gulating lagmannsrett informerte om lagmannsrettens presentasjon av domstolen.
 - Konsulent Emilie Heyerdahl, Gjensidige Forsikring innledet om Employers Branding (arbeidsgiverprofilering).
 - Informasjon om Domstoladministrasjonens arbeid med arbeidsgiverprofilering /Elisabeth Mannsverk
- Innstillingsrådet har diskutert bruken av digitale intervjuer vs. fysiske intervjuer.
- Praksisnotatets pkt. 10.9, Om stabilitet.
- Ekstraordinære lagdommere – kunngjøring av konstitusjonene.
- Formulering av konklusjonen i innstillingen.
- Møte med Domstoladministrasjonens styre.
- Hvordan sikre at vi får den riktige kandidaten? v/Kirsti Kalseth Sjøhaug, Headvisor.
- Hvor nyttige er tester/lederprofilanalysene?
- Nina Opsahl var i Brussel og orienterte om innstillingsrådet sin virksomhet.
- Referanseapp fra Jobbnorge – digital referansesjekk v/Yngvild Schwung Nilsen.
- Domstolleders inhabilitet ved dommerutnevning i egen domstol.
- Rådets sammensetning når medlemmer melder forfall til møter eller melder seg inhabil til behandling av innstilling(er).

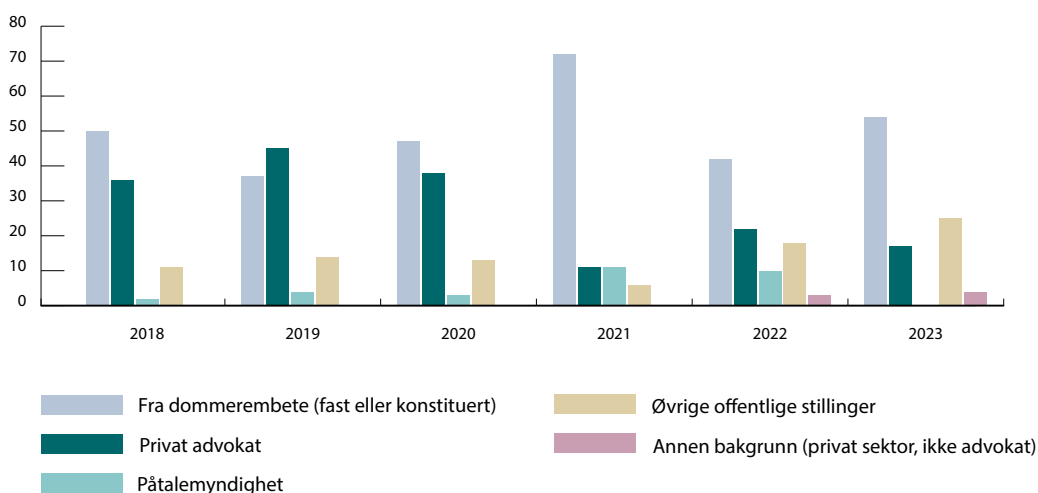
DA er sekretariat for IR, og bidrar til en smidig og effektiv prosess. DA bistår i tillegg Innstillingsrådet med kortidskonstitusjoner opptil et halvt år. DAs forslag til vedtak godkjennes av Innstillingsrådets leder i henhold til delegasjon. På grunn av tilsetningsstopp i domstolene i 2023, ble 2023 et forholdsvis rolig år for IR.

4. Bakgrunnen til utnevnte dommerne

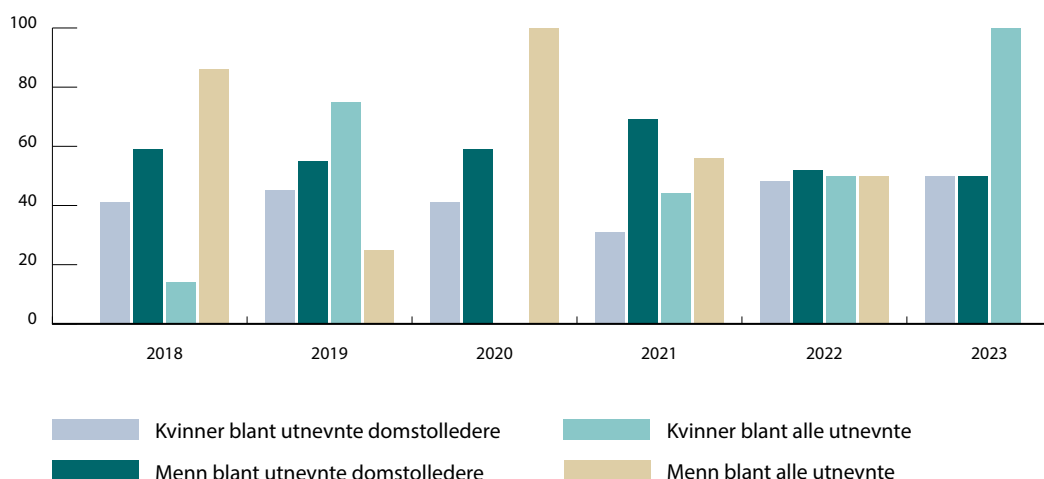
4.1. I de alminnelige domstolene

Norske dommere er generalister og skal behandle alle sakstyper. De skal lede rettsforhandlingene på en måte som inngir tillit hos partene. Dette stiller store krav til faglig og personlig egnethet. Dommere som er utnevnt, har bred erfaring.

Statistikken viser at den største andelen av utnevnte dommere kommer fra yrke som dommere eller konstituert dommer. Utnevnelsene i 2023 viser den samme trenden. 54 % av de utnevnte var allerede utnevnt dommer eller konstituert dommer.

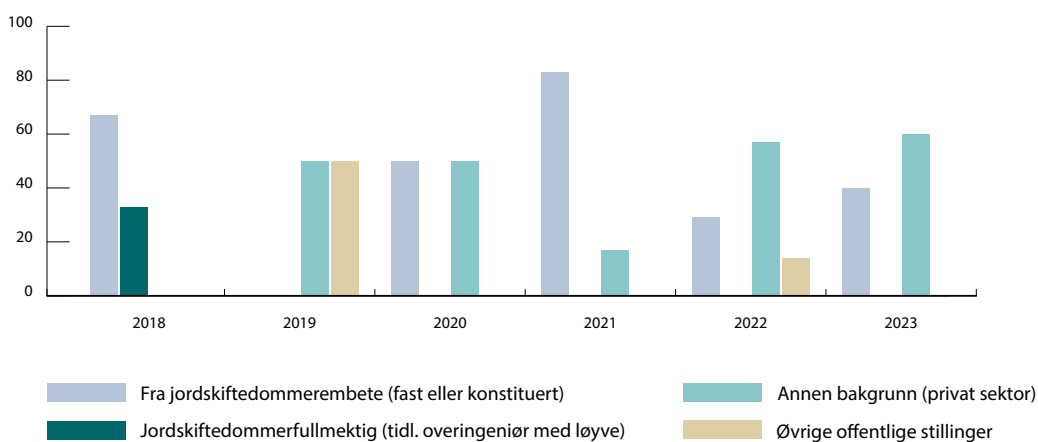
Kjønnsfordelingen har variert. I snitt har de de siste seks årene vært utnevnt 44% kvinner og 56 % menn til dommerstillinger, mens det til domstollederstillinger har vært 46% kvinner og 54 % menn. På grunn av tilsettingsstoppen i 2023, var det en nedgang i den totale søkermassen på 48 % i forhold til tidligere år.

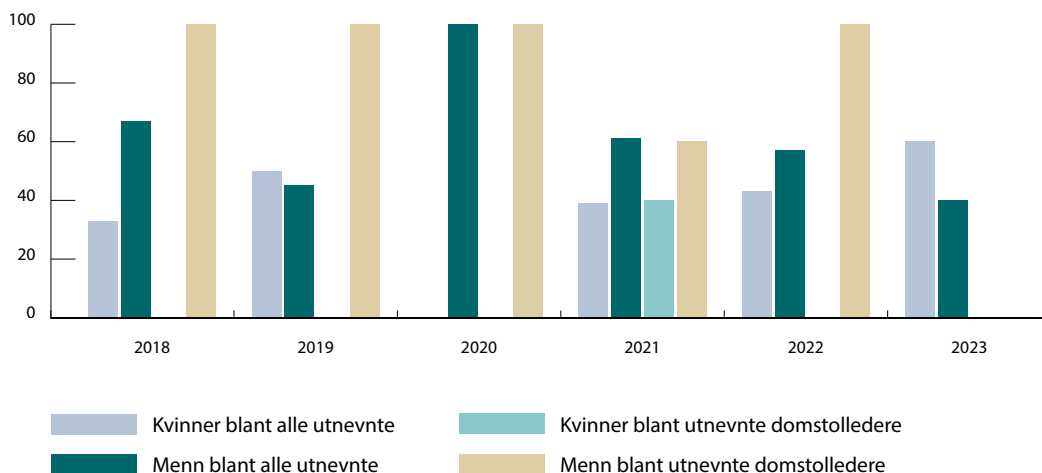
4.2. I jordskifterettene

Innstillingsrådet avgir også innstillinger til dommer- og domstollederstillinger i jordskifterettene.

De siste 6 årene har personer som kommer fra faste dommerembeter eller konstitusjoner utgjort den største andelen av de utnevnte, med et gjennomsnitt på 45 %. Av eksterne kandidater som har blitt utnevnt i denne perioden kommer de fleste fra andre offentlige stillinger, med et gjennomsnitt på 39 % og gjennomsnittlig 11 % fra privat sektor. Statistikken for 2023 viser at 60 % av de utnevnte dommerne kom fra andre offentlige stillinger i fylkeskommune eller kommune.

Andelen utnevnte kvinner til både jordskiftedommerstilling og domstollederstilling har fra 2018 til 2023 variert mellom 0 % og 60 % (med et årsgjennomsnitt på ca. 22 %). I 2023 var antall kvinner ca. 40 % og antall menn ca. 60 % av søkermassen. Det har de siste to årene vært en økning i antall kvinnelige søkere til dommerstillingene i jordskifteretten. I 2023 var det en oppgang på kvinnelige søkere til dommerstillinger på 25 % i forhold til 2022. I 2018 til 2023 har andelen kvinnelige søkere vært gjennomsnittlig ca. 34 %.

5. Mangfold, ansettelsesstopp og andre forhold

Innstillingsrådet er opptatt av på mangfold, mangfoldsledelse og mangfoldskompetanse.

Søkere som oppgir å ha innvandrerbakgrunn skal i henhold til forskrift av 21. juni 2017 nr. 838 til lov om statens ansatte mv. § 4 b innkalles til intervju forutsatt at vedkommende er kvalifisert. Dette forhold vurderes av Innstillingsrådet når det gjelder søkere med minoritetsbakgrunn. Det var i 2023 ingen søkere med innvandrerbakgrunn.

Ansettelsesstoppen som ble innført i domstolene i 2022, ble opprettholdt i 2023. Dette fikk betydning for Innstillingsrådets virksomhet i 2023, med vesentlig færre innstillinger enn tidligere år.

Innstillingsrådets leder er medlem i en prosjektgruppe i European Network of Councils for the Judiciary (ENCJ) for å øke attraktiviteten for dommeryrket. Innstillingsrådets nestleder deltok i 2023 i et fysisk møte i Brussel. Det er de samme rekrutteringsproblemer i flere europeiske land. I de sentrale strøk av landene og i de store byene, er det godt søkertilfang, mens det i distriktene kan være problemer med rekrutteringen. Arbeidet i prosjektgruppen fortsetter i 2024.

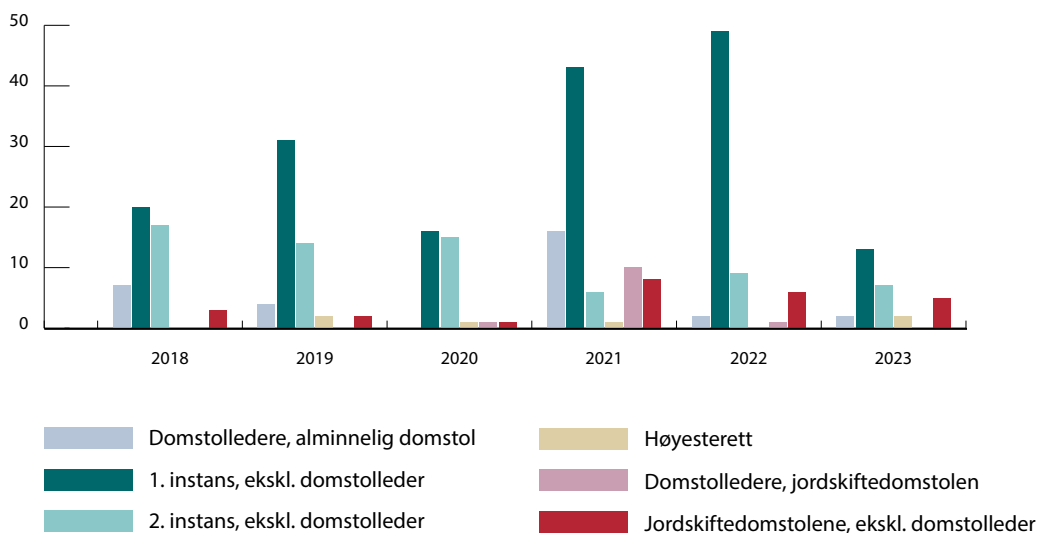
6. Dommerutnevnelser 2023

I 2023 har det blitt utnevnt

- to domstolledere (én førstelagmann og én sorenskriver)
- 27 dommere, hvorav to i Høyesterett, sju i andreinstans, 13 i førsteinstans og fem i jordskiftedomstolene.
- det er konstituert leder, nestleder og ett medlem i Utmarksdomstolene for Finnmark, tre dommere i tingrettene, to dommere i lagmannsretten og to dommere i jordskifterettene.

I 2023 ble det i de alminnelige domstolene utnevnt 54% kvinner og 46% menn, med en gjennomsnittsalder på 47 år.

I jordskifterettene ble det utnevnt 60% kvinner og 40% menn, med en gjennomsnittsalder på 54 år.

6.1. Intervjuene

Intervjuene gjennomføres av en intervjugruppe som består av tre medlemmer fra Innstillingsrådet og en representant fra sekretariatet (DA). I tillegg deltar domstolleder ved intervju til dommerstillingene. Etter intervjuene utarbeider domstolleder sitt forslag til rangering av kandidatene. Domstolleders forslag vedlegges IR sin innstilling ved oversendelse til departementet for videre behandling.

Som tidligere år har Innstillingsrådet fått bistand fra et eksternt konsulentbyrå, Belsenso AS, til å gjennomføre lederprofiltester ved intervjuer til domstollederstillinger. Før intervjuene til domstollederstillinger har konsulentbyrået utarbeidet en rapport etter at kandidatene har gjennomført en personlighetstest.

Rådet har fortsatt med videointervjuer etter pandemien. Totalt ble det gjennomført 134 videointervjuer i 2023.

6.2. Søkermassen

Gjennomsnittlig antall søkere pr. ledig dommerstilling (inkl. konstitusjoner) i de alminnelige domstolene var i 2023 på 5,8. Gjennomsnittlig antall søkere per stilling i årene 2018-2023 var 7,3. Det er fremdeles betydelige variasjoner i søkermassen. Som tidligere er det størst antall søkere til ledige dommerstillinger på det sentrale Østlandet og i de store byene. Det er fremdeles forholdsvis få søkere til rettssteder som ikke ligger like sentralt plassert.

Det er fremdeles få søkere til domstollederstillingene. I 2023 var det kun to domstollederstillinger som ble kunngjort. Det var to søkere til hver av stillingene.

I 2023 ble det kunngjort fem faste embeter som jordskiftedommer og to konstitusjoner som jordskiftedommer. Det var totalt 25 søkere til de ledige stillingene. I perioden 2018-2023 har det vært utnevnt fra to til 18 dommere (pga. strukturendring i 2021) per år.

Etter strukturendringene har en domstol ofte flere rettssteder. Dersom en dommer ønsker å arbeide ved et annet rettssted, er hovedregelen at man må søke på lik linje med andre søkere. Dersom de blir innstilt som nr. 1 på ønsket rettssted, vil de ikke bli utnevnt av Kongen i statsråd i og med at de allerede er utnevnt som dommer ved domstolen. Det utarbeides imidlertid en ny arbeidsavtale hvor nytt rettssted fremkommer. I 2023 var det tre dommere som skiftet rettssted i rettskretsen.

Det er viktig at både domstolene generelt og den aktuelle domstol spesielt, fremstår som attraktive arbeidsplasser. Det er ønskelig med bredere søkertilfang både til de alminnelige domstolene og jordskiftedomstolene.

7. Statistikk for de alminnelige domstolene

Innstillingsrådet, div. statistikk for de alminnelige domstolene for årene 2018 – 2023, jf. tall hentet fra årsrapport til DA.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Utnevnte, alminnelige domstoler:						
Antall utnevnte, totalt	44	51	32	64	60	24
Antall utnevnte domstolledere	7	4	0	16	2	2
Antall, utnevnte totalt i 1. instans, ekskl domstolleder	20	31	16	43	49	13
Antall, utnevnte totalt i 2. instans, ekskl domstolleder	17	14	15	6	9	7
Antall, utnevnte totalt i Høyesterett	0	2	1	1	0	2
Gjennomsnittsalder ved utnevning	47	47	47	48	47	47
Antall kvinner blant alle utnevnte	41 %	45 %	41 %	31 %	48 %	50 %
Antall kvinner blant utnevnte domstolledere	14 %	75 %	0 %	44 %	50 %	100 %
Yrke ved utnevning:						
Fra dommerembete (fast eller konstituert)	50 %	37 %	47 %	72 %	42 %	54 %
Privat advokat	36 %	45 %	38 %	11 %	22 %	17 %
Påtalemyndighet	2 %	4 %	3 %	11 %	10 %	0 %
Øvrige offentlige stillinger	11 %	0 %	13 %	6 %	18 %	25 %
Annen bakgrunn (privat sektor, ikke advokat)	0 %	0 %	0 %	0 %	3 %	4 %
Søkermasse (inklusive konstitusjoner):						
Antall søknader totalt	494	510	569	487	388	186
Gj.sn. antall søkere pr. stilling, totalt	9,0	9,3	7,7	6,3	5,5	5,8
Maks. antall søkere på en dommerstilling	63	40	46	33	25	15
Min. antall søkere på en dommerstilling	2	7	2	1	1	2
Antall kvinner blant alle søkere, totalt	43 %	53 %	40 %	35 %	48 %	42 %

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Antall søknader totalt vedr. domstolleder	27	9	20	45	4	0
Gj.sn. antall søkere pr. domstollederstilling	3,9	2,3	5,0	2,8	2	2
Maks. antall søkere pr. domstollederstilling	6	3	9	5	2	2
Min. antall søkere vedr. domstollederstilling	2	1	2	1	2	2
Antall kvinner blant søkere vedr. domstolleder	19 %	56 %	15 %	36 %	50 %	100 %
Antall gjennomførte intervjuer totalt	190	228	240	172	219	93
Andel søkere intervjuet, gj.snitt	38 %	45 %	42 %	35 %	56 %	50 %

8. Statistikk for jordskiftedomstolene

Innstillingsrådet, div. statistikk for de jordskiftedomstolene for årene 2018 – 2023, jf. tall hentet fra årsrapport til DA.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Utnevnte, jordskiftedomstolene:						
Antall, utnevnte totalt i jordskiftedomstolen	3	2	2	18	7	5
Antall utnevnte domstolledere	0	0	1	10	1	0
Antall utnevnte jordsskiftedommere	3	2	1	8	6	5
Gjennomsnittsalder ved utnevning	42	34	54	48	54	47
Antall kvinner blant alle utnevnte	33 %	50 %	0 %	39 %	43 %	60 %
Antall kvinner blant alle utnevnte domstolledere	0 %	0 %	0 %	40 %	0 %	0 %

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Yrke ved utnevning:						
Fra jordskiftedommerembete (fast eller konstituert)	67 %	0 %	50 %	83 %	29 %	40 %
Jordskiftedommerfullmektig	33 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Øvrige offentlige stillinger	0 %	50 %	50 %	17 %	57 %	60 %
Annen bakgrunn (privat sektor)	0 %	50 %	0 %	0 %	14 %	0 %
Søkermasse (inklusive konstitusjoner):						
Antall søknader totalt	10	9	11	48	33	25
Gj.sn. antall søkere pr. stilling, totalt	3,3	3,0	2,8	2,5	2,8	5,0
Maks. antall søkere på jordskiftedommerstilling	5	4	3	5	5	6
Min. antall søkere på jordskiftedommerstilling	1	3	2	1	0	1
Antall kvinner blant alle søkere, totalt	30 %	44 %	27 %	27 %	33 %	40 %
Antall søknader totalt vedr. jordskifterettsleder						
Antall søknader totalt vedr. jordskifterettsleder	0	0	6	23	2	0
Gj.sn. antall søkere pr. domstollederstilling	0,0	0,0	3,0	2,3	2,0	0,0
Maks. antall søkere pr. domstollederstilling	0	0	4	3	2	0
Min. antall søkere vedr. domstollederstilling	0	0	2	1	2	0
Antall kvinner blant søkere vedr. domstolleder	0 %	0 %	17 %	35 %	0 %	0 %
Antall gjennomførte intervjuer totalt						
Antall gjennomførte intervjuer totalt	6	5	8	41	18	15
Andel søkere intervjuet, gj.snitt	60 %	56 %	73 %	85 %	55 %	60 %

Postadresse sekretariat:

Domstoladministrasjonen
Postboks 5678 Torgarden
7485 Trondheim

Telefon: + 47 73 56 70 00

E-post: postmottak@domstoladministrasjonen.no

Ytterligere informasjon om Innstillingsrådet er
tilgjengelig på www.domstol.no/innstillingsradet